

Değerli Öğrenciler! Çağımızın en önemli sorunlarından biri olan küresel ısınma ve doğaya etkilerini anlatan parçayı dikkatlice okuyunuz ve ilgili soruları cevaplayınız.

Küresel Isınma ve Doğaya Etkileri

İnsanlar tarafından atmosfere salınan gazların sera etkisi yaratması sonucunda dünya yüzeyinde sıcaklığın artmasına küresel ısınma denilmektedir.

Daha ayrıntılı açıklamak gerekirse dünyanın yüzeyi güneş ışınları tarafından ısıtılmaktadır. Dünya bu ışınları tekrar atmosfere yansıtmakta ama bazı ışınlar su buharı, karbondioksit ve metan gazının dünyanın üzerinde oluşturduğu doğal bir örtü tarafından tutulmakta, bu da yeryüzünün yeterince sıcak kalmasını sağlamaktadır.

Son dönemlerde fosil yakıtların yakılması, ormansızlaşma, hızlı nüfus artışı ve toplumlardaki tüketim eğiliminin artması gibi nedenlerle gazların atmosferde yığılması artış göstermiştir. Bilim adamlarına göre bu artış küresel ısınmaya neden olmaktadır.

Küresel ısınmaya bağlı olarak, diğer iklim elemanlarının da (nem, yağış, hava hareketleri) değişmesi sürecine küresel iklim değişikliği denmektedir. Bilim insanları, küresel ısınmada en etkili faktörün, “sera gazları” denilen bazı gazların son yıllarda atmosferde hızla artmasının olduğu üzerinde fikir birliğine varmışlardır. Başlıca sera gazları; karbondioksit, metan, klorofluor karbon, ozon ve azot oksitleridir. Bunlar içinde karbondioksit %50 ile en etkili sera gazı olarak bilinmektedir.

Dünya iklim sisteminde değişikliklere neden olan küresel ısınmanın etkileri en yüksek zirvelerden, okyanus derinliklerine, ekvator dan kutuplara kadar dünyanın her yerinde hissedilmektedir. Kutuplardaki buzullar erimekte, deniz suyu seviyesi yükselmekte ve kıyı kesimlerinde toprak kayıpları artmaktadır.

Küresel ısınmaya bağlı olarak dünyanın bazı bölgelerinde kasırgalar, seller ve taşkınların şiddeti ve sıklığı artmaktadır. Bazı bölgelerde ise uzun süreli, şiddetli kuraklıklar ve çölleşme etkili olmaktadır. Kışın sıcaklıklar artmakta, ilkbahar erken gelmekte, sonbahar gecikmekte, hayvanların göç dönemleri değişmektedir. Yani iklimler değişmektedir. Küresel ısınma sonucu yağışların azalması, sıcaklık ortalamalarının yükselmesi, kuraklık şiddetinin artması hem orman yangınlarını tetiklemekte hem de mevcut orman alanlarının yayılışını ve yenilenmesini kısıtlamaktadır. Ormanlar içerisindeki biyolojik çeşitliliği olumsuz etkileyen bu durumla birlikte canlılar bir noktadan sonra yaşam alanlarını ya terk etmek zorunda kalmakta ya da kaybetmektedirler. Orman yangınlarının artması dünyadaki oksijen dengesi üzerinde ters etki yapmaktadır, bu da canlılar için çeşitli hastalıklara sebep olmaktadır.

(Kaynak: <https://www.mgm.gov.tr/FILES/genel/arsiv/23mart/2010/sunu/ilk10/14.pdf>)

Evet sevgili arkadaşlar okuma parçasını dikkatlice okuduktan sonra sorularını cevaplamak için aşağıdaki linke tıklayınız.

<https://learningapps.org/display?v=pniwvo6xa20>

Şimdi de insanın çevreyle olan ilişkisini anlatan bir video izleyelim sonrasında da aşağıdaki etkinliği yapalım.

<https://www.youtube.com/watch?v=rhFud2tlaNI>

İzlediğiniz videodan hareketle insanın doğayı koruması için yapması ve kaçınması gereken davranışları uygun gruba yerleştiriniz.

<https://learningapps.org/display?v=ps5gfr1s320>

Bu etkinliğimizde ise orman sevgisi üzerine bir şarkı dinleyeceğiz. Şarkıyı ilk önce sadece dinleyiniz. İkinci sefer dinlemenizde aşağıdaki linkte verilmiş olan boşlukları doldurunuz.

<https://learningapps.org/display?v=pizsepesk20>

Kıymetli öğrenciler, bu haftaki dersimizde son olarak nesli tükenme tehlikesi altında olan hayvanlardan birisini işleyeceğiz. Aşağıdaki parçayı dikkatlice okuyunuz ve değerlendirme sorusunu cevaplayınız.

Dünya üzerinde her geçen gün yeni bir hayvan ya da bitki türü insan kaynaklı ihmallerden dolayı yok olma tehlikesi yaşamaktadır. Bu tehdit altında olan hayvanlardan birisi de kutup ayıdır. 2006 yılında Dünya Doğayı Koruma Birliği (IUCN), hazırladığı raporda kutup ayılarını tehlike altındaki tür kategorisine yerleştirdi. Özellikle Grönland, Kanada Kutup Takımları ve Kuzey Alaska'da yaşayan bu türün yok olmaya başlamasının en önemli sebebi küresel ısınma ile birlikte buzulların önemli ölçüde erimesi ve hayvanların yaşam alanının daralmasıdır. Diğer taraftan insanlar tarafından ya kürklerini kullanmak ya da tehlikeli

buldukları için silahla vurularak öldürülmektedir. Devletler, uluslararası kuruluşlar ve tüm insanlık olarak acil bir önlem alınmazsa ne acıdır ki yakın zamanda kutup ayılarının nesli tamamen tükenecektir.

Değerlendirme: Yukarıdaki parçayı okuduktan sonra fotoğraftaki kutup ayısına dikkatlice bakınız. Sizce biz insanlara ne söylemek isterdi? Ne hissediyordur? Onun ağzından bir yazı yazarak duygularını bize anlatınız.

.....

Bu haftalık dersimiz burada sona eriyor. Haftaya görüşmek üzere, hoşça kalın!

Esra Ay

Türkçe ve Türk Kültürü Dersi Öğretmeni